

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

O Timothee, depositum custodi, deuitans prophanas vocum nouitates.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

vox diuina) exite de illa populus meus, ne particis pes litis delictorum eius, & de plagis eius ne accis piatis. Quoniam peruenerunt peccata eius usq; ad caelum, & recordatus est Deus iniquitatum eius.

IESUITÆ.

O Timothee, depositum custodi, deui- III.
tans prophanas uocum nouitates.

De doctrina deposito siue traditione hinc agere Apostolum, non tantum ex interpretatione Clemētis Alexandrini, Chry- Clem. 2. Strom, Tertul. lib. de solum, Theophylacti, Tertulliani, Ambrosij, Augustini, præscript. hæres- Vincentij Lyrinensis, Primasij, Sedulij, Anselmi, & Haymo- ticorū. August. tract. 94. in Io- nis constat, sed ex uerbis etiam illis, quæ proximè subiiciuntur: annem, Vincen- & oppositiones falsi nominis scientiæ. Legen- tius Lyrinensis dum autem esse *καταφωβίας*, hoc est, uocum nouitates, ut noster libello aduersus interpres rectè vertit, non autem *καταφωβίας*, hoc est, uocum ina- profanas hæreti- nitates, ex consensu omnium, quos nominauimus, & ex Theo- corū nouitates. Reliqui in hunc doreto & Græcis scholijs, manifestū est, dempto tamen Theo- locum, phylacto, qui *υπραν*q; adfert lectionem. Magis etiam cum tras ditione, quæ commendatur uerustate, pugnat profana uocum nouitas, quàm profana inanitas.

RESPONSI O.

Paulus sub finem huius Epistolæ pulcherrimo epilogo summā collecturus eorū omniū, de quibus tota Epistola variè differuit, & simul Timothee quæ rursus ad fidelē officij executionē adhortaturus,

c 2 iubet,

iubet eum diligenter custodire depositum, hoc est, doctrinam, quam ab ipso tum antehac tum iam maxime in scriptis acceperat: quemadmodum & Christus nobis depositum doctrinae suae dulcissimis verbis

Ioan. 14. bis commendat: Si quis diligit me, sermonem meum seruet. Quod si quis hanc doctrinam Pauli vult vocare traditionem, equidem non repugnauero, cum Paulus ipse alibi sic vocet: modò nō sentiat, Paulum voce sine scriptis alia tradidisse, quam quae scriptis

2. The. 2. prodidit. Ipse enim nos monet, ne nos patiamur commoueri à mente, neque turbari (neque per spiritum neque per sermonem, neque per Epistolam, tanquam ipso autore, &c. ubi nostros Papisticos Traditionarios & Cardinalistas egregie depinxit. Porro siue quis hoc loco

κρυπτολογία, hoc est, nouiloquia (si sic noue dicere liceat) siue *κρυπτολογία*, id est, vaniloquia velit legere: non otiose cum quocumque disceptabimus, utraque enim prohibentur. Certum tamen est, Erasmi lectionem, quam hodie sequimur, magis quam vulgatam translationem, à Graecis exemplaribus apparere: & sane maius peccatum est, vana & inania loqui, quam noua. Quamquam non plura

que sint coniuncta, tamen quaedam noua possunt esse vera: vana autem ut vera sint, in aeternum fieri non possunt. Et suffragantur huic lectioni verba sequentia: oppositiones falsi nominis scientiae: non inquit, noui nominis, sed falsi & vani nominis scientiae. Sed omisso hoc Grammaticali bello, quod Patres à Iesuitis allegati de deposito, quod Timotheo committitur, senserint, videamus.

Clemens Alexandrinus Stromat. lib. 2. Quemadmodum ergo insectatur Philosophiam arrogatiam & gloriosam de se persuasio: ita etiam cognitionem (veri Dei) falsam cognitionem

cognitio, & quæ appellatur æquiuocè. De qua scribit
bēs Apostolus. O Timothee (inquit) depositum cus-
todi, deuitans, &c. Cæterum de Traditionibus nul-
lum verbum eo loco videas. Statim enim redit ad
disputationem de fide.

Chrysofomus in hunc locum: Depositum custos-
di. Caue ne minuas, nō enim tua sed aliena sunt, que
seruāda accepisti, &c. De traditionibus autem in tota
huius loci explicatione nullum verbum facit. Et
obseruabile est, quod de falsi nominis scientia sub-
iicit: Vbi fides non est, (inquit) ne scientia quidem
est. Quando aliquid proprijs cogitationibus gignit,
scientia nō est. Hæc cōtra Iesuitas & omnes Scholas-
ticos Mataxologos totidē fulmina, quot verba sunt.

Tertullianus de præscriptionibus aduersus hære-
ticos citans hoc dictum acriter pugnat, Apostolos
non aliud omnibus, & aliud quibusdā priuatim præ-
dicasse. Et inter cætera dicit, sed nec quia monet illū
(Timotheū) HÆC fidelibus hominibus demādere,
qui idonei sint & alios docere, id quoq; argumentū
occulti alicuius Euangelij interpretandum est. Nam
& cum dicit: HÆC, DE IIS DICIT, DE QVIBVS
IN PRÆSENTI SCRIBEBAT: de occultis au-
tem, vt de absentibus apud conscientia non HÆC,
sed ILLA dixisset, &c. Ecce negat Tertullianus. A-
postolos alia docuisse occultè, & alia scripsisse. Si Pa-
pistis astipularetur, dixisset, Apostolos quidem
vnum & idem omnes docuisse ore tenus, sed non o-
mnia scriptis tradidisse.

Augustinus Tractat. 94. in Ioannem, tantum dicit,
Spiritus sanctum dandum fuisse Apostolis, vt
c. iij. charitate

charitate diffusa in cordibus suis, verbum Dei cum fiducia prædicarent, & illo intrinsecus apud eos testimonium perhibente de Christo, ipsi quoque testimonium perhiberent, neque scandalizarentur, cum inimici Iudæi absque Synagogis facerent eos & interficerent, &c. Cæterum de traditionibus non inuenias vnam syllabam in toto tractatu, ac ne quidem simile aliquid, saltem in speciem. Itaque dubito, an fortassis vel Iesuitæ, vel Chalcographi in numeris errauerint.

Vincentius Lyrinensis in huius loci interpretatione minime delirans, sic scribit: Quid est depositum? Id est, quod tibi creditum est, non quod à te inuentum quod accepisti, non quod excogitasti, rem non ingenij, sed doctrinæ: non usurpationis priuatæ, sed publicæ traditionis: rem ad te perductam, non à te prolatam: in qua non autor debes esse, sed custos: non institutor, sed sectator: non ducens, sed sequens. Depositum, inquit, custodi, catholicæ fidei Talentum, inuiolatum illibatumque conserua. Quod tibi creditum est, hoc penes te maneat, hoc à te tradatur. Aurum accepisti, aurum redde: nolo mihi pro alijs alia subijcias, nolo pro auro aut impudenter plumbum, aut fraudulenter æramenta supponas: nolo auri speciem, sed naturam planè. Et mox: Eadem que didicisti doce, vt cum dicas nouè, non dicas noua, &c. Vtri secundum hæc Vincentij sententiam depositum custodiant, nosne an Iesuite, iudicium pio lectori relinquimus. Nam quid per publicam traditionem intelligat (qua voce Iesuitæ sibi blandiuntur) cum præcedentia, tum sequentia satis declarant: doctrinam
nimirum

nimirū totius Ecclesiæ, seu Talentū catholicæ fidei, quæ certè nō in *ἱερατικῶν* traditionibus, sed in scripturis Ephes. 2
 ris fundata est: iuxta illud Apostoli: Superstructi sumus per fundamentum Prophetarū & Apostolorū, summo Rom. 1.
 angulari lapide Iesu Christo. Et illud: Segregatus in Euangelion Dei, quod ante promiserat per Prophetas suos in SCRIPTURIS SANCTIS, de filio suo, &c. Et: HÆC SCRIPTA sunt, vt credatis, Ioan. 20.
 quod Iesus est Christus ille filius Dei, & vt credētes vitam habeatis per nomen eius.

IESUITÆ.

Nec verò reprehenditur quæcumq; vocum nouitas, sed profana, quæ scilicet ad antiquæ veritati derogandam fidem inducitur, cuiusmodi reperitur in vocibus illis: fides historica, iustitia imputatiua, fiducia, Cæna Dominica, terrores conscientie, & alia quædam, quorum noui Evangelici se Magistros nō immeritò profitentur.

IIII.

RESPONSIO.

NON omnē omnis nominis nouitatē deuitādā esse, vel ex ipso CHRISTIANORVM nomine Ato. 11.
 apparet, quo discipuli primū Antiochiæ cognominati fuerūt. Prohibētur igit̃ pphane vocū nouitates, hoc est, Vincētio Lyrinēsi interprete, quæ nihil habēt sacri, nihil religiosi, ab Ecclesiæ penetralib⁹, quæ est templū Dei, penitus extraneæ, dogmatū, rerū, sententiarū nouitates, quæ sunt vetustati, quæ antiquitati cōtrariæ: quæ si recipiant̃, necesse est, vt fides antiquissimorū patrū (hoc est, Prophetarum & Apostolorū)
 aut